

სახალხო გაზეტი

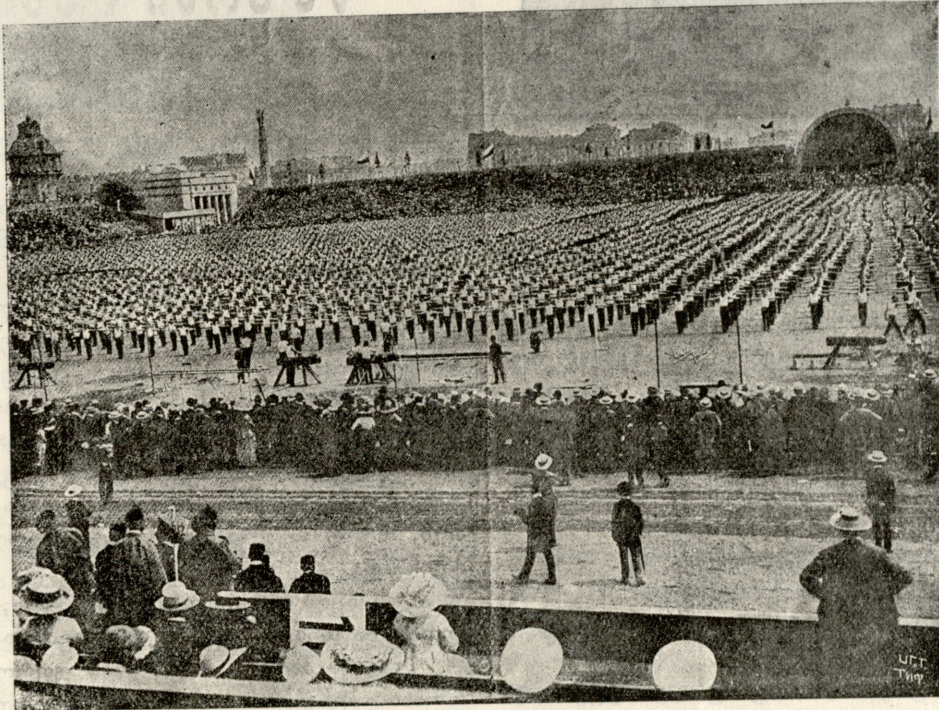
საქართველო
საბჭოთაო

საქართველო

გაზეტის № 644

ლაგასტის № 113

კვირა, 8 ივლისი 1912 წ.

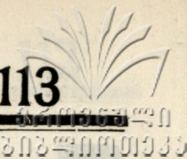
სრულიად სლავიანელ „შეგარდენთა“ კრება და გიმნასტიური ვარჯიშობანი პრაგაში 1912 წ. იენისში.

ნაკვთები კაბულ მინჯიშიდან ქალის მეგობრობა

კაკ! კაკ!
— ვინ არის?
— გამიღეთ!
— მერე ამ დროს? თქვენ ალბად გონება დაგიკარგავთ!
საცაა ლოგინში ჩავგორდები, უკვე ტანთ გავიხადე და მხოლოდ პერანგის ამარა ვარ.
— მე ჩავაცმევთ.
— თავხედო! საიდანაც მოთრეულხართ იქით წაეთრით!
— მე თქვენ მიყვარხართ!
— ნეტა ერთი მაინც მენახა ისეთი, რომელსაც მე არ ვყვარებოდი!..
— მე მზად ვარ თქვენთვის თავი გავსწირო, სიკვდილს დავეწაფო!
— გინდ სიკვდილს დავეწაფეთ გინდ სიცოცხლეს. მე რა მენადვლება!
— მე ახალკაზდა ვარ, სიცოცხლით სავსე!
— და თან ბრიყვიც!.. გასწით, მომშორდი?
— მე ლამაზი ვარ—ეშხიანი.
— და თან ძალზე კადნიერი! მომშორდით—მეთქი!
— მე მდიდარი ვარ.
— და თან სულელიც! ეხლავე მომწყდით თავიდან, თორემ მსახურთ დავუძახებ და სულ კინწის კვრით...
— მე საყვარელი ვარ თქვენის მეგობარ ქალისა—კლე-მენტინასი.
— ღმერთო ჩემო, რატომ ერთბაშად არ მითხარით?..
ახალგაზდა ქალმა მყისვე გაულო უცნობს თავისი კარი.
სულ სწრაფი გოგონა.
დარბაისელი და პატრონებით აღსავსე დიდება ძალზე აღელვებული და გაჯავრებული იყო თავის ახალგაზდა შვილის-შვილზე.

თავდაპირველად ორი სილა გააწნა დაბრაწულ ლოყებზე, მერე თმით ათრია და, გული კარგად რომ იჯერა, ასეთის საყვედურით მიმართა პაწია „უნამუსოს“.
— შე გასაწყვეტო, შენა! მაშ ეგ მართალია?.. ჯერ კი-ლები არ გამოგიცვლია და უკვე „საყვარელი“ გაიჩინე! აი შევმა მიწამ კი შეგქამოს!.. რას ღრიანებ და იცრემლები შე საძაგელო, თექვსმეტი წლის გოგონას ეგეც კი შეგძლებია!..
. . . . . კაცმა რომ შემოგხედოს ცით ჩამოსული ანგელო-ზი ეგონები, გარეგნობა წმინდანს მიგიგავს, ხოლო გულსა და თავში ეშმაკები დაბულებიან?..
. . . . . შინ ტიკინებს ეთამაშებოდით და გარედ კი ვაჟ-კაცს კისერზე ეკიდები! უი დაგიდგეს ეგ ლამაზი თვა-ლები!..
. . . . . ღმერთო ჩემო რა სირცხვილია, რა თავის მოქ-რაა!.. მერე ცუდი მაგალითების მნახველი მაინც ყოფილიყა-ვი, შე გასაწყვეტო? შენს ოჯახში პატრონებისა, სიკეთისა და სათნოების მეტს რას ისწავლიდი და შენ კი... არა, სწო-რედ ეშმაკმა და ქაჯმა თუ შეგაცდინა!..
. . . . . ყველა-ყველა, მაგრამ როდის მოახერხე და მოა-სწარი, შე შეჩვენებულო, სულ ჩემ თვალ წინ არ იყავი? მარ-ტო არსად გამიშვინარ... ერთხელ, ამ ერთი კვირის წინედ ძაფისა და ნემსის საყიდლად გავხველ და ისიც ხუთის წუთით. მეორედ, ამ სამი დღის წინედ, შენს ავადმყოფ დეიდასთან ერ-თი საათი დაჰყავი...
. . . . . ნუ თუ ის ერთი საათი საკმარისი იყო, რომ სამუ-დამოდ თავზე ლაფი დაგესხა? რაც უნდა სულსწრაფი იყოს ქალი, რაც უნდა თავ-აშვებული და აღვირ წახსნილი იყოს ღიაცი, მაინც დრო და ხანია საჭირო მის „შესაცდენად“...
. . . . . ქალის ბუნება თხოულობს, რომ მას ეარშიყებო-დნენ თვეობითა, თავს ევლებოდნენ წლობითა და შენ კი... შენ ერთს საათში როგორ მოასწარ შე გასაგლეჯო!..
— არა, დიდება, ქვითინით სლოკინებდა პაწია გოგონა-შენა სცდები: ეგ „საქვე“ მაშინ შემემთხვა, აი პირველად ხუ-თის წუთით ნემსის სასყიდლად რომ ვიყავი.

სოფ. ზემო გომში ტფილისის გუბერნატორი მსლებლებით, სინდიკატის დერეფანში; უკან ხალხია მოგროვილი.

გიჟური ჭენება.

ღამეა, მთის ფერდობზე, ხრამების ნაპირას, მოტიტვლე-ბულ კლდესა და ღრეებზე გიჟურის ჭენებით მიექანებიან ორი მხედარი—კაცი და ქალი—მიჯნური და საყვარელი. თავდავიწყებით მიაქროლებენ გახელებულ ცხენებს და თითო-ორთა სიტყვებს ბურთივით ესვრიან ერთმანეთს.

- მგონი დაგვეწვიან,—ამბობს ვაჟ-კაცი.
- მაშინ ხომ დავიღუპეთ!—ჩურჩულებს ქალი.
- თუ ორთავეს მოგვკლავენ—უმჯობესია!
- ოჰ, ნეტავი ორივე დაგვხოცონ?
- მაგრამ არა, ისინი ჩვენ არ მოგვკლავენ!
- რაღა გგონია?
- იმათ იციან, რომ უშენოდ სიცოცხლე ფუჭი და

ამაოა...

- ვაი ჩვენი ბრალი!..
- ჩემთვის სიკვდილზე უარესი იქნებოდა უშენოდ ყოფნა გინდ სააქაოს, გინდ საიქაოს!..
- სიცოცხლეს და სიკვდილიც ერთად!
- შენი ქმარი არ გაგვწირავს!
- რაღა გგონია?
- შენ იმიტომ არ გაგვწირავს რომ უყვარხარ.
- მე იგი მძულს და მეზიზღება!
- მე კიდევ იმიტომ,—რომ ვძულვარ!

კოტას ხნით ორნივე გაჩუმდნენ და უფრო აუჩქარეს გიჟურს ჭენებას.

- შენ დარწმუნებული ხარ, რომ ჩვენთვის არავითარი ხსნა შეგლა არ არის?—ეკითხება ქალი.
- არავითარი!
- არავითარი თავშესაფარი?
- არავითარი!
- შენ შესაძლოდ მიგაჩნია ჩვენი სიცოცხლე უერთმანეთოდ?

- ეს ყოველად შეუძლებელია! არწმუნებს ვაჟ-კაცი.
- მაშ თუ აგრეა—სიკვდილი! გაჰკივის ქალი.
- მეც სწორედ ეგ მინდა: სიკვდილი ხსნა!
- გამიგონე... აი იმ კლდის ნაპრალთან...
- ჰო... საშინელი უფსკრულია!.. თვალ-ჩაუწლომელი ხრამი!..

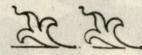
- მაშ დეზები და მათრახი ცხენებს!
- აჰა, გაქუსლე!
- აბა, უფრო ჩქარა... უფრო სწრაფად!..
- აჰა, მიექროლავთ!
- და ორნივე უფსკრულს ჩავეშვით!..
- შენი უკანასკნელი კოცნა კი?
- აჰა, ინებე!
- ეხლა სიკვდილი!

და საყვარელი ვაჟ-კაცის ცხენი გადასკუპდა უფსკრულში. მაგრამ ქალი, როგორც გამოცდილი ცხენოსანი, ჯადოსნურის ძლიერებით ათრთოლებულ ცხენის სადავეს ძალზე

მოსწევს და სწორედ საზარელი ნაპრალის წინ შეაყენებს. ორნივე—ცხენი და ქალი თითქოს გაქვავდნენო...

ღამეა, ვარსკვლავთ ციმციმზე ქალი წინ გადიხრება და ღიმილით ჩაჰყურებს თუ როგორ იმსხვრევა და იფლითება შავბნელ უფსკრულში მისი მიჯნური და საყვარელი!

ვალიკ—ია.

სურვილზე კლიმბი

ამ ბოლო დროს იგი ხშირად მიეცემოდა ხოლმე ღრმა ფიქრებს და, თვისი პატარა ოთახის ფანჯრის წინ ხის გრძელ სკამზე ჩამომჯდარი, ირგვლივ უსაზღვრო ცის სივრცეს გასცქეროდა.

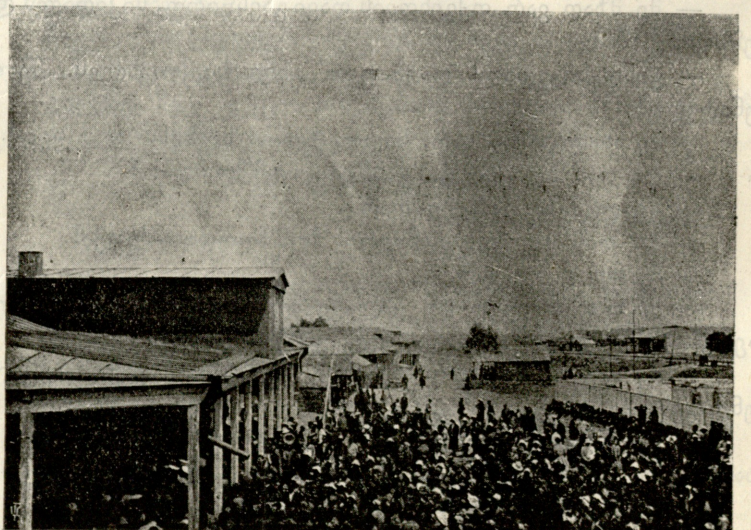
მთელი მიდამო, სადაც ის ცხოვრობდა, ხელის-გულივით სწორს, ხრიოკ ადგილს წარმოადგენდა. თვალ-უწვდენელ სივრცეზე გვალვიან ზაფხულის ცხარე მზის სხივები ნიაღვრების აქა-იქ დამდგარ გუბეებში ოქროს ფრად ბჰყვრილობდა. არსად მოსჩანდა არც მთა, არც მწვეანე, ირგვლივ. თვალს არაფერი ედებოდა და იქ, სადაც მისი მხედველობა ძალას ჰკარგავდა, დედა-მიწა თითქოს ისახლვრებოდა და ნათელ ცის სივრცეს უერთდებოდა. ფრინველთაგან მხოლოდ შორი ფრენით მოღალღული ყვავები თუ დაეშვებოდნენ ხოლმე გუბეებთან. სხვა არავინ ახმაურებდა ამ მიყრუებულ, მკვდარ მიდამოს, რომლის შუა გულს ფიცრულის პატარა, კოხტა შენობა მოსჩანდა.

ეს იყო რკინის გზის სადგური, სადაც მატარებელი მხოლოდ რამდენიმე წუთით ჩერდებოდა.

ის, ამ პატარა სადგურის უფროსის თანაშემწე იყო. მისი ოთახის ფანჯარა დასცქეროდა თლილი ქვით დაფენილ ბაქანს, რომელსაც გვერდით წითლად შეღებილი ფიცრული ჩასდევდა. ოთახში იდგა რკინის გრძელი საწოლი, პატარა რგვალი სტოლი და ცხვირ-მოტეხილი, დაჟანგებული თუნუქის ჩაიდანა. იატაკზე სხვა და სხვა ფერის ფარნები და ჯოხზე დახვეული ბაირაღები იყო ჩამწკრივებული. მარცხენა კედელზე საწოლის თავს გამოკიდული იყო ძველი, ალაგ-ალაგ სხვილი თოკით დაკონკილი ფარდაგი, რომელზედაც ფერად ძაფით ამოქარგული ოდნავ და მოსჩანდა გამძვინვარებულ ვეფხვის და მონადირის სამკვდრო-სასიცოცხლო, ბრძოლის გამოხატულება. ფარდაგის გვერდით, კედელზე გამართულ ფიცრის პატარა თაროზე კაფანტული ეყარა რამდენიმე გაქონილი, დაფურცვლილი წიგნი.

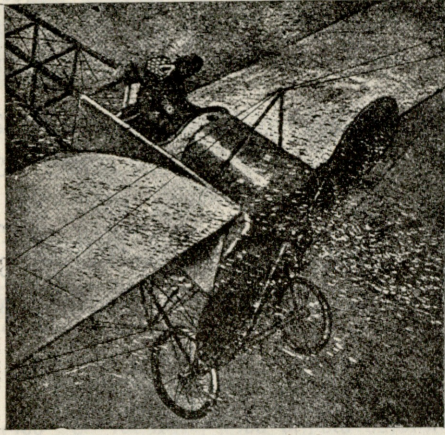
მის გარდა ამ პატარა სახლში სცხოვრობდა სადგურის უფროსი.

ის შუა ხანს გადაცილებული იყო, მაღალი ტანისა, მოსული, ჯანღონით სავსე ადამიანი, რომელიც თითქმის ათი წელიწადი თანამდებობის და ადგილის შეუცვლელად მსახუ-

სოფ. ზემო გომში. გუბერნატორის წინ მოგროვილი ხალხი, სინდიკატის სადგომთან.

ფ რ ე ნ ი ს ს ა ქ ე ე .

მფრინავის იშვიათი თავგადასახვალი.

საფრანგეთის საზღვარსა და მადრიდ შორის თურმე ფრენა არც მაგრე რიგად უზიფათო ყოფილა. ამას წინად ცნობილ ავიატორს ბენოს პირინიზე არწივები დაჰხმინან თავს. ერთი კვირის წინად მოვეხს კალიებთან მოუხდა ბრძოლა და იძულებული იყო დაბლა დაშვებულიყო. აქ გაოხატულია მფრინავის ბრძოლა კალიებთან.

ჰაეროპლანების დაჯახება საფრანგეთში.

1) კაპიტანი დემუა 2) ლეიტენანტი პენიანი 3) დამსხვრეულ ჰაეროპლანების სანახაობა 4) დაჯახების სეჰმე

რება ამ სადგურზე. ის, მუდამ დილით, როცა კი სადგურს სახალხო მატარებელი მოადგებოდა, დაუჯდებოდა მას და დაიმედებული იმით, რომ მისი თანაშემწე, როგორც მუდამ, ეხლაც პირნათლად შეასრულებდა მის მოვალეობას, გაემგზავრებოდა ხოლმე სამაზრო ქალაქისაკენ, სადაც ქალაღდის თამაში და ქეიფში ატარებდა დროს. როცა საღამოთი ჩვეულებსამებრ შეზარხოშებული დაბრუნდებოდა იკითხავდა საქმის ვითარებას და რა დარწმუნდებოდა რომ ყველაფერი რიგზე არის, შევიდოდა თავის ოთახში და დაჟანგებულ სიმებიან გიტარაზე თავის მოუხეშავ, ბოხი ხმით უშნოდ დამღერდა სხვა და სხვა ხალხურ სიმღერებს. თუმცა ეს მხოლოდ მაშინ ხდებოდა, როცა მას ქალაღდის თამაში ბედი გაუღიმებდა. მეტს წილად აგი დაღვრემილი, აღელვებული და გულ-მოსული ბრუნდებოდა ხოლმე სადგურზე, საჩქაროდ შეაღებდა თავის ოთახის კარს და ჩუმად, უსიტყვოდ ტან-გაუხდელი ჩაწვებოდა ხოლმე ლოგინში.

მისი თანაშემწე კი არასოდეს არ შორდებოდა თავის სადგურს. ღამე, თითქმის მუდამ უძილოდ ყარაულობდა მატარებლებს, ღღე კი ან ეძინა, ან თავის ოთახის ფანჯრის წინ ხის გრძელ სკამზე ჩამომჯდარი თავის მღვრიე თვალებით გაშტერებული შესტკეროდა ცის მოწმენდილ, შეუცვლელ ლურჯ სივრცეს.

გამხდარი, გაყვითლებული, ტუჩებ გათეთრებული, თვალებ-ჩაცვივნილი და ახალგაზღურ სიცოცხლის გამომეტყველებას მოკლებული იგი ღღე-მუდამ ერთ და იგივე ცხოვრებაში იყო ჩაფლული.

ის წარსული, რომელმაც მისი პატარა ცხოვრება მკიდროდ შეაკავშირა ამ სადგურის და მის მიდამოს უცვლელ ცხოვრებასთან და რომლის მოგონება მის გონებაში მხოლოდ ბუნდოვანად ინახებოდა, ერთ-გვარ, მიმქრალბებულ, უფერულ ძაფებით უერთდებოდა აწმყოს. და ეს მიმქრალბებული, უფერული ძაფები, მისდა შეუმჩნევლად გრძელდებოდნენ, იზრდებოდნენ, მიდიოდნენ წინ და შულოდ ქცეულნი მის ცხოვრებას ქსელსავით გარშემო ეხვეოდნენ.

და მასში მომწყვდეული მისი ცხოვრება შეუცვლელი, ერთფეროვანი და ცარიელი იყო.

და ამ ერთფეროვნებაში მეფობდა მხოლოდ მიყრუებული უდაბნო, უტყვი, ღღე-მუდამ უცვლელი, უსულდგმოლო მხარე, რომელსაც მხოლოდ ყვა-ყორანნი სთვლიდნენ ღირსეულ ადგილად, სადაც მხოლოდ მოწმენდილი ცა და ხრიოკი ღღე-მიწა, უტყვად, უხმოდ შესტკეროდნენ ერთმანეთს, სადაც თვალთა-ხილვისათვის მომამებზრებელ სისწორით ლიანდაგები თითქოს უერთდებოდნენ ცისა და ქვეყნის შორის დადებულ საზღვრის ხაზს.

და მის ცხოვრებაში სუფევდა ერთგვარობა, დაუსრულებელი, შეუშფოთებელი ერთგვარობა.

მასში არ მოიძებნებოდა ძლიერი, ყოველივე სიკეთის და ბედნიერების მომსაზობი ტალღა, რომელსაც ხშირად სასო-წარკვეთილებამდე მიჰყავს დამარცხებული ადამიანი; არ არსებ

ბობდა უბედურება, რომელიც სპობს ადამიანის ყოველ დასაწყისს, მისს მომავალს, მის ოცნებას და ნეტარებას.

არ არსებობდა აგრედვე ნათელი, სიხარულის და ბედნიერების წინამორბედი, აღმაფრთოვანებელი და გრძნობიერი ძალა, რომელსაც მუდამ შესტრფის ყოველი ადამიანი და რომელიც ძირიანად სცვლის მის ცხოვრებას და უღვიძებს უფრო მეტს, დაუშრეტელ ნდომით სავსე წყურვილს სიცოცხლისადმი.

მის ცხოვრების ერთგვარობას არ ასხვაფერებდა არავითარი ცვალებადება: სიცოცხლს არ მოსდევდა ტირილი, მწუხარებას—სიხარული, ბედნიერებას—სევდა ნაღველი და უბედურებას—ნათელი იმედი მომავლისადმი.

ასე შეუშფოთველ ერთგვარობით მიმდინარეობდა მისი ცხოვრება, რომლის თვითული ღღე იწყებოდა და თავდებოდა ისე, როგორც საზოგადოდ ყოველი ღღე.

ოსმალეთ-იტალიის ომი.

ოსმალეთ-იტალიის ომის გამო. ფულის შეკრება ოსმალეთის გემის ასაღორძინებლად. სცენა ქუჩაში.

მთელი ის სიჩუმე, რომელიც მის ცხოვრებას გარს ასე მძლავრად შემოხვეოდა მხოლოდ ტელეგრაფის აპარატის დაწყვეტილ ამ აზრს, ამ საიდუმლოებას, მას თვალწინ რალაც დიდი, რალაც მოძრავი წარმოუდგებოდა ხოლმე და ეშინოდა. უყალიბო, უსახო, დიდი და მგრგვინავი უნდა ყოფილიყო მისთვის უხილავი ცხოვრება და ეს იყო საშინელი.

საქართველო
საბჭოთაო

ყოველ მიმდინარე დღის ერთგვარობით მოგვრებული იგი ხშირად მიუახლოვდებოდა ხოლმე ხის პატარა შენობას, რომელიც სადგურს გვერდზე ჰქონდა მიშენებული. და პატარა ღია კარებზე მიყუდებული დიდხანს შეიკვირებოდა ხოლმე შიგ.

აქ დღე-მუდამ იგი ერთსა და იგივე, უცვლელ სურათს ხედავდა: ბანჯღვლიან, ცხვრის ძველ ტყავში გახვეული, ოთხად მოკუნტული იწვა და უშფოთველად ხვრინავდა ხოლმე თეთრ წვერ-ულვაშა, დაჩაჩანაკებული მოხუცებული. იგი რკინის გზის დიდი ხნის მეთვალყურე დარაჯი იყო; დილა ადრეიან, როცა კი ცას ღამის ბნელი წყვილიანი გადაეყრებოდა მაშინ მოხუცებული ამოიღებდა მანქანას. ეს თავის განსაკუთრებულ, რაღაც საიდუმლო სიკაცხლით სცხოვრობდა. ამ სიკაცხლის ძალა ამავე თითბერს სადღაც ჰქონდა ჩახვეული თავის შიგნით, თვლებსა და წვრილ აზარბაცებში ჰქონდა გაბნეული და სცხოვრობდა თავისთვის, ერთ ადგილს დაბმული; მაგრამ ამასთანავე ეს აპარატივე იყო მთელი ქვეყნის კავშირი. მისი ცხოვრება ამ საწყალ ადამიანისთვის საკვირველი იყო. როცა ის კაკუნს დაიწყებდა ხოლმე, შეუცდომლად მოჰქონდა ზვიდან და ქვევიდან ამბები და ატყობინებდა, რომ მახლობელ სადგურიდან მატარებელი დაიძრაო. მაშინ სადგურზე ჩვეულებრივი, მექანიკური მუშაობა იწყებოდა. და როდესაც ესევე აპარატი მეზობელ სადგურს შეატყობინებდა, რომ მატარებელი აქედანაც დაიძრაო, სადგურზე ისევე ძველებური, მუდმივი ერთგვარობა იწყებოდა ხოლმე. მხოლოდ ეს მატარებელთა ამბები მოდიოდა და აქავე რჩებოდა. სხვა ამბები კი, რომლებიც აპარატს ვინ იცის საიდან სად მიჰქონდა ამ სადგურს არ შეეხებოდა და ამიტომ აქ არც რჩებოდა. მაგრამ ის კი ხშირად მიუჯდებოდა ხოლმე და სულგანაბული ყურს უგდებდა აპარატის კაკუნს: ხან ვიღაცას სამძიმარს ეუბნებოდა, ხან რაღაცას ულოცავდა და ხან კი რაღაც დიდ ამბებს ატყობინებდა. ის იჯდა, ყურს უგდებდა და ჰგრძნობდა, რომ შორს, სადღაც ცხოვრება მძვინვარებს, ჰღელავს, ხალხი იხოცება, ხალხი მზიარულობს, საქმობს, მოძრაობს, და როცა ყველა ამას დაუფიქრდებოდა ხოლმე, მიხვდებოდა იმ საიდუმლოებას, რომელიც მატარებლებს და შიგ მჯდომ ხალხს ამოძრავებდა. მიხვდებოდა ხოლმე ამ მოძრაობის აზრს და ამაში კი ხელს აპარატი უწყობდა. მაგრამ ხშირად, როცა კი დაუფიქრდებოდა ხოლმე და ილღიაში გრძელ ჯოხს, ხელში რკინის დიდ ჩაქუჩს დაიჭერდა და ნელი ნაბიჯით გაჰყვებოდა ხოლმე ღიანდაგს.

მას მუდამ ერთგვარი სირბილით მისდევდა ხოლმე უკან პატარა კრელი ფინია. ესეც დიდხანია რაც სცხოვრობდა ამ სადგურზე, თუმცა კი არავინ იცოდა ვინ მოიყვანა ან როდის გაჩნდა იგი აქ. მისი ყფა ჯერ არავის გაეგო! მაშინაც კი, როცა სადგურს სახალხო მატარებელი მოადგებოდა და ვაგონებიდან რამდენიმე მეზავრი ჰაერის ჩასაყლაპად ძირს ბაქანზე ჩამოვიდოდა, ფინია კუთხეში მიიჯდარი და ყურებ დაშვებული შესცქეროდა მათ და უმეტყველოდ ახამხამებდა თვალებს. იგი მუდამ ჩუმად დასდევდა უკან მოხუცებულს და როცა ეს უკანასკნელი თავის ქონში შევიდოდა და ტყავში გახვეული დასაძინებლად მოემზადებოდა, ფინიაც მას გვერდზე მოუწევებოდა და მოკუნტული ხვრინვას ამოუშვებდა ხოლმე.

და ის გაშტერებით დიდ ხანს შესცქეროდა ხოლმე ამ სურათს. შემდეგ მწარედ ამოიხრებდა და ნელი ნაბიჯით თავის ოთახის კარებს შეაღებდა. მასში მუდამ უცვლელად მეფობდა ერთგვარი უსაზღვრო სიჩუმე: სიჩუმე, რომელიც, როგორც საზოგადოდ, თავის იდუმლობით არ იყო მომასწავებელი არც რაიმე ტრალიკულ მომავლისა, არც მოახლოვებულ ბედნიერებისა. ის იყო მხოლოდ დაუსრულებელი, უსაზღვრო სიჩუმე, რომლის ერთგვარ გარმონიას კედელზე ჩამოკიდულ რვეალი საათის ამგვარივე ერთგვარი, თანაბარი ხმა უერთდებოდა.

II

ჩამავალ მზის უკანასკნელი სხივები დედა-მიწას ეთხოვებოდნენ.

გრძლი საღამო და ჩვეულებრივი სიჩუმე მიდამოს ირგვლივ გადაჰყვებოდა.

შორს, დასავლეთით წითლად შედებულ ცის კიდებზე, ოქროს ფერ ღრუბლების პატარა ნაქრები ნელა დასცურავ-

და. აღმოსავლეთიდან ამოცურებული ნახევარ-მთვარე კი თავის ფერ-მკრთალ, ყვითელ სინათლეს ისე ნაზად ჰყვებდა თავის გარეშემო მშვიდ, ზღვის უშფოთველ ზედა-პირის მსგავს ბინდ-ბუნდს ცას, თითქოს თავის სუსტ სინათლის უმანკო სინაზით ჰსურს ბუმბერაზ მზის სხივების სიძლიერეს შეებრძოლოს.

ირგვლივ გამეფებულ ყრუ ღუმილს ხან-გამოშვებით ცის სიმაღლეზე მფრინავ ყვავების ჩხავილი და ფრთების ფართხუნი არღვევდა.

ის თავის ოთახში რკინის საწოლზე გულ-დაღმა გაწოლილი და ნიკაპით ბალიშზედ დაყრდნობილ ფანჯარას გასცქეროდა. მასში შემოცურებული მზის უკანასკნელი სხივები ჩახლართულიყვენ ფანჯარაზედ მდგომ ფარნის შუშებში და იქიდან მალლა ნაცრის ფერ ჰქერს სხვა და სხვა გვარად აფერადებდნენ.

იგი ფიქრობდა თავის მარტოობას. იმ მარტოობას, რომელშიაც უცვლელი ღუმილი გამეფებულიყო. ღუმილი, გაზაფხულის თბილ საღამოსავით მშვიდი, უშფოთველი და ნაღვლიანი. და ეს ღუმილი, ეს ერთგვარობა მას სურდა წარსულ დღეთა მოგონებებით მაინც შეეცვალა, გაესხვაფერებინა. მაგრამ, რამდენსაც იგი ჰფიქრობდა, იმდენად უფრო რწმუნდებოდა, რომ მისი წარსული ისეთივე უფერული, ისეთივე უცვლელი იყო, როგორც აწმყო; და რომ ამ ბუნდოვან წარსულში არ არსებობდა არც ერთი ისეთი წუთი, რომელსაც მის მოგონებაში წარმოდგენით, განახლებით მაინც შეეძლებოდა შეეცვალა აწმყო ცხოვრების მიმდინარეობა. იგი დარწმუნებული იყო, რომ ბავშურ, ყრმა ცხოვრების წარსულიც კი თითქოს მას არ ეკუთვნოდა და ეს უსაზღვრობა, დადებული აწმყოსა და წარსულს შორის მის ბავშურ წარსულ მოგონებათ თითქოს ბინდ-ბუნდით ჰფარავდა.

მეზობელ, სააპარატო ოთახიდან აპარატმა კაკუნი დაიწყო. მან ყური დაუგდო. მახლობელ სადგურიდან ლაპარაკობდნენ. რაღაც საშინელს, დაუჯერებელ ამბავს უამბობდა აპარატი. ზეზე წამოხტა. საშინელება, საშინელება იდგა მის მუდამ გაციებულ გულში. თვალის დახამხამებაზე მეზობელ ოთახში გავიდა და აპარატს ეცა. „მატარებელი № 73 სადგურ ენიდან ზემოდ მეოთხმოცე ვერსზე გადაბრუნდა“—ეწერა ქალაქის გრძელ და დაკლაკნილ ლენტზე. იმას არა სჯეროდა და ხელაკანკალებულმა მოლაპარაკე სადგურსა სთხოვა თქვენი დეპეშა გაიმეორეთო. გაიმეორეს. ექვი აღარავითარი იყო. ეს მატარებელი სულ სამი საათის წინედ მან თავის სადგურიდან გაისტუმრა. შიგ მრავალი ხალხი იყო: ბავშვები, ქალები. აპარატი კი ისევე არაკუნებდა ზეველას თხოულობდა; „საჭიროა მუშა ხელი“—ამბობდა იგი, „საღდათები“, „დახოცილები“, „დამტვრეული ვაგონები“, „წამლები“, იძახდა აპარატი. რისამე გაგება შეუძლებელი იყო. ის ფიქრობდა, სცილილობდა რამე გაეგო, მაგრამ ამოდ. რა საჭირო იყო ყველა ის, რასაც აპარატი თხოულობდა ამას ვერ მიმხვდარიყო, მხოლოდ ერთს მიხვდა! ვიღაც დაისჯებოდა, სამსახურს დაჰკარგავდა.

ის იჯდა აპარატთან და ყურს უგდებდა. აპარატი ამ საქმეზე მთელ ორ დღეს ლაპარაკობდა. მის სადგურზე არაჩვეულებრივი მატარებელი მოვიდა: სალდათებით, აფიცრებით, ექიმებით. მოვიდა, მაგრამ არ გაჩერებულა სადღაც მიდიოდა სიჩქარით. ასეთივე სიჩქარით ჩაიარა შემდეგ სხვა მატარებელმაც, მატარებელი საგუბერნიო ქალაქისკენ მიეჭიკრებოდა.

ის ყველა ამაზე განუწყვეტლივ ფიქრობდა. ეს რაღაც არაჩვეულებრივი, ეს რაღაც უცნაური საქმე, რომელმაც ქვეყანა აალაპარაკა, ქვეყანა ამოძრავა, მისთვის ბუნდოვანი და ძნელი წარმოსადგენი იყო. მაგრამ ჰგრძნობდა, რომ სწორედ აქ უნდა ყოფილიყო ის, რისაც ასე ძალიან ეშინოდა, მაგრამ რისი ნახვაც ისე ძალიან სწყუროდა. აქ ცხოვრება უნდა ყოფილიყო.

მთელ ორ თვეს დაჰქონდა ეს მძიმე გამოურკვეველი ფიქრი და ბოლოს დარწმუნდა, რომ ყველა ამის ნახვა საჭირო იყო და ცდა დაუწყა. დიდ-ხანს უცადა, მაგრამ იგი არ მოდიოდა.

(დასასრული იქნება).

შალვა ტატიშვილი.

